

PROJEKT “DĚTI DĚTEM aneb S ODPADY HRAVĚ”

Návod hry

Ke hře je třeba všech 24ks potištěných triček. Jedná se o 20x tričko s obrázky obalů-odpadů daných 4 komodit tříděného odpadu (papír, plasty, sklo a nápojový karton) a 4x tričko s obrázky kontejnerů daného tříděného odpadu.

Hráči si mezi sebou rozdělí trička. Jestliže je žáků více, pracují ve dvojcích či skupinách. Vedoucí hry tričko nemá, je jím pedagog nebo jeden z žáků. Trička si oblékají pouze hráči z MŠ, hráči ze ZŠ je mají pouze přiložena k hrudníku.

Variant hry je mnoho a jistě není třeba hrát všechny. Některé jsou pro starší nebo zkušenější hráče. Vždy zvolte variantu, která nejlépe odpovídá schopnostem dětí a daným podmínkám.

Další varianty hry a použití hracích triček budou přibývat na uvedených webových stránkách.

Varianty hry

1. Sem patřím

Žáci s kontejnerem na tričku se rozmístí po celé třídě tak, aby je ostatní dobře viděli. Ostatní hráči stojí ve skupince, každý ví, co obrázek na jeho tričku představuje. Na pověl vedoucího hry si každý žák s obrázkem obalu vybere správný kontejner, do kterého „jeho“ použitý obal patří. Přiběhne ke kontejneru a sedne si na zem nebo do dřepu.

Žák s kontejnerem na tričku zhodnotí (za pomoci vedoucího hry, pedagoga, žáků, apod.), jestli všichni správně odnesli svůj „odpad na tričku“ do správného kontejneru. Jestliže zjistí, že někdo chyboval, společně odhalí a zdůvodní chybu.

Pro zatraktivnění hry je vhodná personifikace. Po rozdání triček vyzve vedoucí hry žáky, aby řekli, koho představují. Např. tímto způsobem: Žák řekne: „Já jsem použitá pet lahev a patřím do žlutého kontejneru na plasty.“ Personifikace je důležitá zejména pro děti v MŠ, žáci ZŠ si ji mohou vyzkoušet.

2. Hádanka

Žáci utvoří dvojice. Každá dvojice dostane jedno tričko. Jeden z dvojice si oblékne tričko aniž by se podíval na obrázek na něm (v MŠ pomůže s oblékáním žák ze ZŠ). Úkolem druhého z dvojice je odvést žáka s tričkem k odpovídajícímu kontejneru. Po té si role vymění s jiným tričkem. Žák s kontejnerem opět zhodnotí správnost umístění odpadu.

3. Volenka (hráči-kontejnery jsou žáci ZŠ nebo dospělí)

Žáci-kontejnery si sednou zády k sobě. Vždy promluví jeden a vyzve jednoho žáka-obal, aby k němu přišel.

Např.: Hráč-kontejner (sklo) řekne: „Chtěl bych ve svém kontejneru obal, do kterého se dává přesnídávka.“ Na tato slova k němu přijde hráč-obal od přesnídávky. Další hráč-kontejner (plasty) může říci: „V žádném případě ve svém kontejneru nechci mít obal, do kterého se dává mléko. Jdi si, kam patříš.“ Na tento pověl hráč-obal nápojový karton mléko přiběhne k hráči-kontejner (nápojový karton).

4. Můj kontejner

Hráči-obaly sedí v hloučku, svoje obrázky znají, ale rukama přes hruď je schovávají. Hráči-kontejnery sedí zády v řadě před nimi. Vedoucí hry chodí kolem hráčů-kontejnerů a říká dokola barvy kontejnerů: „Modrá, zelená, žlutá, oranžová....“ Pak zvolá jednu barvu. Na tento pověl se hráč-kontejner postaví a přiběhnou k němu všichni hráči-obaly, které do kontejneru patří. Hráč-kontejner a vedoucí hry zhodnotí správnost a vysvětlí případné nesprávné zařazení odpadu.

5. Kam ne/patřím?

Hráči-obaly se chytí za ruce a utvoří kolečko. Uprostřed jsou zády k sobě 4 hráči-kontejnery. Kolečko se točí a vedoucí hry tleská a říká dokola barvy kontejnerů. Pak jednu barvu zvolá (žlutá). Na to hráč-kontejner zvolané barvy (žlutá - plasty) vyběhne a dotkne se jednoho hráče s obalem z jeho kontejneru (např. pet-lahev) v kruhu. Hráč-kontejner se zařadí zpět doprostřed. Hráč běží vně kruhu a snaží se najít hráče-obal, který do "jeho" kontejneru nepatří. Vystrčí ho doprostřed kruhu a postaví se na jeho místo. Vedoucí hry se zeptá hráčů: "Kam patří tento obal?" Po správném zařazení hráče-obal odvede jeho hráč-kontejner ven z kruhu. Hráč-kontejner se vrátí zpátky doprostřed. Hru lze obměnit i tak, že hráči nehledají toho, kdo do jejich kontejneru nepatří, ale toho, kdo tam patří. Toho pak rovnou odvede odpovídající kontejner mimo kruh.

6. Kdo jsem? (pro starší děti)

Hráči sedí v hloučku a svoje obrázky ukrývají před ostatními. Vybraný hráč popíše obrázek, tedy odpad, který má na tričku. Nejlépe tak, že představí ostatním, co se v obalu ukrývá, k čemu se to používá, kdo a kdy to používá, apod. Hráč, který uhádl, má bod. Odhalený hráč-obal odhalí obrázek na tričku, už ho neskrývá, ale dál hádá s ostatními.

Obměna hry - vybraný hráč obdobným způsobem popíše obrázek na tričku jiného hráče. Ten se v jeho popisu musí poznat nebo ho poznají ostatní hráči. Bod pak dostává hráč, který uhodl, o jaký obal jde.

7. S předměty

K této hře je třeba mít všechny obaly odpovídajícím obrázkům ve skutečné podobě. Vybraný hráč pak musí vybrat ze všech obalů ten, který představuje obrázek na jeho tričku. Hráči mohou hrát i ve dvojicích a hledat odpovídající obaly vzájemně jeden druhému.

8. Postřeh I.

Hráči vytvoří hada, drží se za ruce nebo za ramena a chodí po třídě. Vedoucí hry říká dokola barvy. Jednu barvu zvolá. Hráči-obaly i hráč-kontejner, kteří odpovídají dané barvě, najdou ve třídě předmět, který barvou odpovídá barvě kontejneru, do kterého patří.

9. Postřeh II. (zkušenější hráči)

Hráči vytvoří hada, drží se za ruce nebo za ramena a chodí po třídě. Vedoucí hry říká dokola barvy. Jednu barvu zvolá. Hráči-obaly i hráč-kontejner, kteří odpovídají dané barvě, najdou ve třídě předmět, který patří s nimi do stejného odpadu, do stejného kontejneru.

10. Sportovní

S dětmi v tričkách s obrázky lze hrát pohybové hry, kdy vedoucí hry vyzývá k jistému úkonu jednotlivce, dvojice nebo skupiny podle druhu obrázku. Např. hráč s obrázkem obalu ze žlutého kontejneru chytne za ruku hráče s obrázkem obalu z modrého kontejneru; hráči s obrázky ze zeleného kontejneru se chytí za ruce. Vybrané povely závisí na schopnostech dětí a možnostech prostoru.

Návody na hry vycházejí z původního projektu, kde děti ze ZŠ učily trídit odpad žáky MŠ. Jsou však velmi dobře použitelné i samotnými učiteli nebo lektory volnočasových aktivit.

Tom

Čenda Časák

Pepa Střep

Petka Petka

obrázky na tričkách – zařazení podle druhu odpadu

plasty

pet-lahev

obaly od kosmetiky

konev

krabička
od žvýkaček

kelímek od jogurtu

papír

krabice od bot

časopisy

sešity

krabice od müsli

krabička od bram-
borových lupínek

sklo

sklenička
od přesnídávky

sklenička na pití

skleněný hrnek

sklenice od kečupu

sklenice od vína

nápojový
karton

obal od mléka

obal od džusu

obal od pitíčka

obal od malého
džusu

obal od šlehačky

Při třídění velmi záleží na konkrétním obalu a jeho složení. Např. krabičky od chipsů z kombinovaných materiálů patří do směsného odpadu. Nápojové kartony se často třídí společně s plasty či papírem.